

Akademien för utbildning och ekonomi

Lärarens roll och uppfattning om barns inflytande i
samling och lek

Cecilia Nyström

December 2010

Examensarbete 15 hp

Pedagogik

Examensarbete i Lärarprogrammet 210 hp

Examinator Johan Liljestränd

Handledare: Monica Vikner Stafberg

Nyström, Cecilia (2010): *lärarens roll och uppfattning av barns inflytande i samling och lek*. Examensarbete inom pedagogik. Lärarprogrammet. Akademin för utbildning och ekonomi. Högskolan i Gävle.

Sammanfattning

Syftet med undersökning var att ta reda på vad läraren har för roll i lek och samling samt lärarens uppfattning av fenomenet barns inflytande i lek och samling.

Undersökning har gjorts med hjälp av observationer i form av löpande protokoll och frågeställningar som jag har ställt till olika förskollärare. Resultatet jag fick visar på att lärarna har en god uppfattning om barns inflytande i lek och samling och att de är medvetna om hur deras roll som lärare ska vara i lek och samling. Jag kan utifrån det jag läst i litteraturen se likheter med mitt resultat.

Nyckelord: Samling, Lek, inflytande, lärare, förskola.

Innehållsförteckning

Inledning	Fel! Bokmärket är inte definierat.
Val av examensarbete	4
Syfte	5
Frågeställningar	5
Bakgrund	5
Begreppet inflytande	5
Historisk bakgrund till barns inflytande	6
Ledarrollen	Fel! Bokmärket är inte definierat.
Lek i förskolan	8
Samling i förskolan	8
Forskning om barns inflytande i förskolan	10
Problemformulering	11
Metod	11
Metodval	11
Urval	11
Genomförande	11
Resultat och analys	13
Informanter	13
Tillvägagångssätt	14
Observation: Samlingen	15
Intervju: Lärares roll i samlingen	15
Barns inflytande i samlingen	15
Observation: Leken	16
Lärares roll i leken	17
Ett barn har inflytande över sin lek	17
Diskussion	Fel! Bokmärket är inte definierat.
Barns inflytande	18
Metoddiskussion	20
Referenser	21
Bilagor	22
Bilaga 1	22
Bilaga 2	23

Inledning

Vi lever i ett demokratiskt samhälle, det vill säga att alla har rätt till att uttrycka sina tankar och åsikter. Nutidens barn kommer till att bli vår framtid, därför är det viktigt att alla barn i förskolan ges möjlighet till att utveckla sin förmåga att uttrycka sina tankar och åsikter omsorgsfullt. För att varje barn skall ges möjlighet att få inflytande över sin vardag i förskolan krävs det lyhörda och demokratiska pedagoger. Därför är det viktigt att läraren vet sin roll för att på bästa sätt utvecklas tillsammans med barnen. Barnens sociala utveckling förutsätter att de allt efter förmåga får ta ansvar för sina egna handlingar och för miljön i förskolan. De behov och intressen som barnen själva på olika sätt ger uttryck för bör ligga till grund för utformningen av miljön och planeringen av den pedagogiska verksamheten (skolverket). I läroplan för förskolan står det att förskolan skall sträva efter att varje barn utvecklar sin förmåga att uttrycka sina tankar och åsikter och därmed får möjlighet att påverka sin situation. Man skall också sträva efter att barn utvecklar sin förmåga att ta ansvar för sina egna handlingar och för förskolans miljö.

Val av examensarbete

Jag har valt att skriva mitt examensarbete om lärarens roll och barns inflytande i samling och lek i förskolan just för att jag finner samling och lek intressant. Det är också de aktiviteter i förskolan som hör till vardagen i förskolan. Jag vill med hjälp av denna studie ge mig själv och andra pedagoger mer kunskap om lärarens roll och barns inflytande eftersom jag anser att barns inflytande i förskolan är viktigt för att kunna skapa ett gott klimat mellan pedagoger och barn samt barn till barn. Det är också viktigt att vi lärare är medvetna om vad vi har för roll i samlingen och leken och hur viktig den faktiskt är, att vi reflekterar kring samling och lek lite då och då. Detta för att kunna ge barn mer inflytande. Min inspiration har jag fått ifrån människor runt omkring mig samt böcker jag läst och en föreläsning som jag var på i höstas som handlade om just barns inflytande.

Min största inspirationskälla har under resans gång kommit att bli Elisabeth Arnér, vars föreläsning jag gick på under hösten och fick en ännu större inblick i barns inflytande. Jag har fått det mer klart för mig hur viktigt det är att lyssna på vad barn har att säga, och ännu viktigare att visa att man faktiskt lyssnar på dem och tar dem på allvar vilket resulterar i en form av respekt.

”Jag måste få bli bemött med respekt, det betyder inte att jag alltid ska få som jag vill”

(Föreläsning av Elisabeth Arnér,2010)

Syfte

Syftet med studien är att få mer kunskap om lärarens roll i lek och samling samt ta reda på vad förskolelärare har för uppfattning av barns inflytande i samling och lek.

Frågeställningar

Hur uppfattar pedagogen barns inflytande?

Vad är lärarens roll i samlingen?

Hur ger man ett barn inflytande i samlingen?

Vad är lärarens roll i leken?

När har ett barn inflytande över sin lek?

Bakgrund

Med hjälp av litteraturen skall jag i bakgrunden först gå igenom förskolepedagogikens historia och sedan försöka tydliggöra för vad som menas med begreppet inflytande. I de andra under rubrikerna tar jag också upp vad min valda litteratur säger om lärarrollen samt teorier om barns lek och samling. Jag avslutar sedan med att berätta om vad tidigare forskning i förskolan säger om barns inflytande.

Begreppet inflytande

Vad innebär begreppet inflytande? Begreppet inflytande kan tolkas på många sätt och används också med olika innebörder och termer i skolforskningsområden (Arnér, 2009). Ordet inflytande kan definieras som att alla människor har rätt att vara med och bestämma över sin vardag, alla har rätt att få sin röst hörd och att yttra sin åsikt. Gunvor Sellberg (1999) har skrivit om elevinflytande i lärandet, hon menar att det varit svårt att hitta en tydlig definition av elevinflytande och menar att hennes val av definition handlar om elevers inflytande över det egna lärandet i skolan. Barns inflytande i förskolan är en fråga om demokrati. Arnér menar att barn måste ha inflytande och en röst. Dany Kessel vid elevrörelsens förlag som drivet ett projekt inom inflytande i skolan hävdar att barn måste få ha en åsikt, kunna framföra den och få den beaktad. I dag menar han att det saknas system för barns inflytande i skolorna. Syftet är inte att lära ut demokrati utan det sker när eleverna får utöva reellt inflytande följer en förståelse om vad demokrati innebär i praktiken. Med reellt inflytande menar man att barnen blir bemötta med respekt när de kommer med egna initiativ som de tycker är meningsfulla (Arnér, 2009). Inom förskolan idag är det aktuellt att arbeta med värden och demokratiska värderingar, då de anses vara essentiella för det hållbara samhällets utveckling. Utbildning och lärandeprocesser antas bidra till att ekonomiska, sociala och

miljömässiga aspekter samverkar så att nya arbetssätt och verktyg kan utarbetas (SOU 2004:104, Utbildningsdepartementet 2008b).

Historisk bakgrund till barns inflytande

Simonsson-Christenson menar att barndomen kan skildras antingen helt i svart eller så ses den som bara ljus och lycklig. Man pratar om att barnuppfostran inte är någon upplyftande skildring. Ju längre bakåt man ser så finner man brist på förståelse när det kommer till de minsta barnen.

Skildringar av uppfostringsmetoder från gamla dagar bygger mest på upptecknade minnen eller beskrivningar av vittnen som ogillat vissa situationer. Omtänksamma och kärleksfulla föräldrar har med andra ord satt mindre spår i historien än de som använt hårda metoder.

Friedrich Fröbel (1782-1852) var en tysk pedagog som på sin tid var nyskapare inom uppfostran och utbildning. Han reste runt i Tyskland och studerade de olika verksamheter som fanns för de små barnen. Småbarnsverksamheterna borde inte alls, enligt honom ha någon anknytning till social omvårdnad. Han menade på att de istället skulle vara ett första led i en väl ordnad folkbildning. Därmed tog han saken i egna händer och förde frågan om uppfostran i ny riktning. Han startade därför Kindergarten där syftet var att främst ta tillvara barnets verksamhetsbegär, och enligt Fröbel fanns det två grundprinciper i barnets utveckling. Den ena principen handlar om barnets självverksamhet som bygger på att barnen själv tänker och upptäcker hur omvärlden fungerar genom att använda sig av egna idéer och egen erfarenhet. Den andra principen är lekens betydelse där han ansåg att barnets tankar, uttryck för känslor och upplevelser till erfarenheter, han menade att de båda principerna var sammanlänkade med varandra.

Fröbel menade att förutsättningarna för att bli en fullvärdig människa var att barnet, samtidigt som det tar in inflytandet från omvärlden också får möjlighet till att uttrycka de innersta tankarna. Fröbel hade även en kvinnlig avlägsen släkting som arbetade tillsammans med honom och som kom att bli utbildad till kindergartenledarinna. Denne kvinnas namn var Henriette Schrader-Breyman (1827-1899). Hon var också den som några år efter Frøbels bortgång tog initiativet till att starta "Pestalozzi-Fröbelhaus" i Tyskland, Berlin. Här utbildades kvinnor till ledarinnor inom förbelpedagogiken, man kom även att utbilda de första svenska kindergartenledarinnorna. Inom den svenska förskolan använde man sig kortvarigt av kindergarten som snart blev översatt till barnträdgård. (Simonsson-Christenson, 1997).

Vad kommer då namnet "Pestalozzi-Fröbelhaus" ifrån? Pestalozzi framstår som en av de stora pedagogerna genom tiderna. Han har gett värdefulla impulser till undervisning. Även om inte Pestalozzi direkt sysslade med eller hade inriktning mot förskolebarn så har ändå de tankegångar som utgick från honom blivit avgörande för en stor del av det som omfattar begreppet

förskolepedagogik. Han engagerade sig personligen för att hjälpa de lägre samhällsklassernas barn. Pestalozzi insåg, liksom många andra, att utbildning är en förutsättning för samhällets utveckling och människans förmåga att tillvarata sina möjligheter. Han utformade ett undervisningssystem som innebar en förändring av själva sättet att arbeta i skolan. Han blev hyllade för sin insats och många samtida pedagoger besökte honom och blev gripna av hans idéer. Owen och Fröbel hörde till dessa pedagoger och kom båda två att ta hans tankegångar som utgångspunkt för sina egna. På sådant sätt kom Pestalozzi att få oerhörd betydelse även för förskolepedagogikens utveckling. (Simonsson-Christenson, 1997)

Pedagogiskt ledarskap

Genom att bli lärare har man både fått och tagit på sig rollen som ledare. När du utbildar dig till lärare blir du automatisk en ledare, så egentligen skulle man kunna kalla sig för förskolledare. Sonja Kihlström skriver i sin bok *Förskollärare* om namnet som vi förskollärare blev kallade för längre bak i tiden, nämligen barnträdgårdslärlarinna och menar att det namnet säger något om hur man såg på yrket redan ifrån början. Den pedagogiska tanken som fanns hos en barnträdgårdslärlarinna var att barnen skulle ledas, inte gå i skolan med en lärare. Detta var en pedagogisk grundtanke och ledarinnorna skulle vara en förebild för barnet och modern. Det viktigaste egenskaperna som en ledarinna skulle erhålla var att hon måste ha en kärlek till barnet, ett glatt och livligt sinne, lugn och självbehärskning, känsla för att kunna sätta sig in i barnasjälen, tålmod och ihärdighet och en moders kärlek. Hon måste kunna tala modersmålet rent och utan brytning, rätt och behagligt sjunga och sköta sitt kall utan häftighet. Vidare skulle ledarinnan vara ”icke tankspridd, mild och rättvis”. Hon skulle också vara utbildad och arbeta med det individuella barnet, ha en inre kallelse för arbetet och inte arbeta för enbart sin sörjnings skull. Längre fram ansågs även ledarinnans personliga egenskaper som mycket viktiga i arbetet. En amerikansk fröbelpedagog, Kate Douglas Wigins, anförde 1918 följande: ”hon bör ha en ängels tålmod, en Rafaels och en Michelangelos konstnärsanlag, en Rousseaus pedagogiska blick, en Andersen berättartalang, en Jules Vernes fantasi.

I och med att man bli ledare har man tagit på sig en viktig och stor uppgift. Man kan identifiera lärarens ledarskap utifrån de handlingar som grupper (och individer) behöver få utförda av sin ledare. Med det innebär att det är mer meningsfullt att tala om vad ledaren ska göra än om hur ledaren ska vara. Lärarens ledarskap handlar utifrån detta perspektiv om allt det som kan hjälpa eleverna att uppnå sina mål och stärka sammanhållningen i gruppen (Löwenborg, Gíslason, 2002). De påstår också att man som lärare bör kunna variera och anpassa sin ledarstil efter gruppens

mognad. Detta handlar inte bara om individernas mognadsnivå utan även om hur individerna fungerar tillsammans.

Lek i förskolan

Oftast beskrivs leken som en viktig del av förskolan. I offentliga dokument, från grundandet av Frøbels barnträdgårdar fram till läroplan för förskolan (utbildningsdepartementet, 1998) beskrivs leken som grundläggande för barns utveckling och lärande (Tullgren, Charlotte, 2004).

Leken har inom svensk förskola haft en framträdande position, när leken blev nyttig fick den legitimitet som verksamhet i förskolan (Löfdahl 2005). Leken är central för barnen i förskolan. I leken stimuleras språkutvecklingen, och det sociala samspelet med andra barn menar Löfdahl. Man kan också se vad barn har för olika erfarenheter genom leken. I avsnittet "låtsaslekens lov", ur tv-serien leka livet, säger Birgitta Knutsdotter Olofsson att lekfärdighet handlar om samförstånd, ömsesidighet och turtagande. Det är de gyllene nycklarna in till den goda leken.

Jag ställer mig då frågan, hur kan vi förskollärare gynna barns inflytande leken? I Marie-Louise Hjorts avhandling (1996), "*Barns tankar om lek*" berättar hon om fördelarna med att prata med barn om lek. Hon menar att när det kommer till lek är barn experter och behöver därför inte känna sig underlägsna. Genom att prata med barn om lek kan vi skapa oss en större förståelse för vad det är som barn tycker är roligt. Tycker barn om att leka helt själva eller tycker de att det är mer tillfredställande när en vuxen kan komma in ibland och tillföra leken nya idéer och utmaningar? Hjort menar också att en vuxen, som i hennes fall, intresserar sig för leken och barnens sätt att förhålla sig till världen, där barnen upplever sig som subjekt, innebär att de blir respekterade och bekräftade på ett sätt som de troligen inte är vana vid.

Lek som verksamhet har kommit att betraktas på olika sätt i förskolan. När de första förskolorna växte fram kom leken att tillskrivas en nyttoaspekt. Man såg på lek på det sättet med inspiration från Friedrich Fröbel. Han såg på leken som fri från påverkan och krav från den vuxne där lek och arbete sågs som åtskilda aktiviteter (Johansson, 1992)

Samling i förskolan

Helena Rubenstein Reich har definierat samlingsen som sådan: Med samling avses när en grupp barn och vuxna i förskolan sitter samlade, ofta i en cirkel, och har gemensamma aktiviteter under ledning av en eller flera vuxna. Den är ett regelbundet återkommande moment i förskoleverksamheten och hålls på en bestämd plats och på en bestämd tid.

I början av 1970-talet markerades behovet av att samlas. Gemensamma samlingar var till för att lämna information men också för att uppmärksamma händelser och traditioner av gemensamt

intresse för skolan. Det är mening att samlingen ska ge en känsla av samhörighet (Rubinstein, Rich 1996). Man skulle kunna säga att samlingen i förskolan motsvarar skolans lektioner, dock med en lägre och anpassad nivå för mindre barn. Samlingen framställs som en fastare organiserad grupsituation än övrig tid i förskolan och är en annan situation än vad barnens oftast upplever under dagen. Den är därför ett supplement till andra arbetsformer och bidrar till att ge barnen allsidiga upplevelser. I samlingen ska barn utveckla sina kunskaper samt lära sig behärska nödvändiga sociala regler (Sønstabø, 1978).

Samlingen används som ett pedagogiskt verktyg för att uppnå olika mål i förskolan och är av stor betydelse för barns lärande och sociala och språkliga utveckling. Samling är en pedagogisk vuxenledd aktivitet med barn och vuxna i förskolan som tar upp ett bestämt ämne, aktivitet eller problem, som ett återkommande moment i förskolans rutin (Haglund 2004). Samlingen upptar endast en liten del av den dagliga verksamheten i förskolan (Sønstabø, 1978; Rubinstein Reich, 1993). I en samling förekommer det demokrati, barnen får lära sig att räkna upp sin hand om de har något som de vill fråga eller delge de andra. De får också lära sig att lyssna på andra samt att invänta sin tur. Vad har då läraren för roll i samlingen? Lärarens förhållningssätt och bemötande av barnen är avgörande för på vilket sätt var och en kan bidra gruppens gemenskap ur ett eget perspektiv (Karlsson, 2009). Om ett barn berättar något som kan komma av ren fantasi ska man som lärare ta tillfället i akt och fråga barnet istället för att tillrättvisa (Ekelund 2009).

I Boken *"Förskolan – barns första skola"* (2003) som är en samling texter av flera olika forskare med Eva Johansson och Ingrid Pramling Samuelsson som redaktörer, finns ett talande exempel på en lärare som ger barnen möjlighet till inflytande i samlingen. I exemplet är det en barngrupp på tre-fyraåringar som diskuterar flitigt vad spagetti kommer ifrån. Diskussionen har startat i samlingen för att någon har undrat vad de blir för mat till lunch. Någon annan svarar spaghetti och korv, och då berättar ett annat barn att han har sett en spagettibuske. I detta skede har vi en klok lärare som inte tillrättvisar pojken som startat diskussionen utan tar tillfället i akt och frågar vad han har sett en sådan buske. Läraren väljer här att ta pojkens föreställning på allvar vilket bidrar till en vidare diskussion av nyfikenhet mellan barnen som resulterar i att de får som uppgift av läraren att rita eller skriva vad de tror att spagettin kommer ifrån.

Efter detta granskar de resultaten och barnen kan konstatera att det finns flera föreställningar om var spagetti kommer ifrån. Undersökningen fortsätter och poängen med det här exemplet är att det är själva undersökningen och reflekterandet som är lärodomen. Detta på samma sätt som ä vetenskapen fungerar. Vad som är rätt och fel i frågan om var spagetti kommer ifrån är inte av betydelse utan det är vikten av egna och andras erfarenheter, och uppfattningar som synliggörs, diskuteras, bedöms i en lång, ibland evig process. Vad jag vill visa på i detta exempel är att läraren välkomnade pojkens uppfattning och att den var intressant och av vikt. Pojkens uppfattning bidrog

till en hel barngrupps intensiva utforskande, alltså ett flitigt lärande som bidrog till att barnen fick inflytande över samlingen.

Forskning om barns inflytande i förskolan

Elisabeth Arnér är i grunden förskolelärare, filosofie licentiat i pedagogik och har mångårig bakgrund som lärarutbildare vid Örebro universitet. Arnér påstår att barn har långt ifrån tillräckligt inflytande i förskolan. Hon hävdar också att artikel tolv i barnkonventionen kan verka självklar men menar att den inte är en självklarhet. Artikel 12 i barnkonventionen lyder så här:

Åsiktsfrihet och rätten till att bli hörd

1. Konventionsstaterna skall tillförsäkra det barn som är i stånd att bilda egna åsikter rätten att fritt uttrycka dessa i alla frågor som rör barnet, varvid barnets åsikter skall tillmätas betydelse i förhållande till barnets ålder och mognad.
2. För detta ändamål skall barnet särskilt beredas möjlighet att höras, antingen direkt eller genom företrädare eller ett lämpligt organ och på ett sätt som är förenligt med den nationella lagstiftningens procedurregler, i alla domstols- och administrativa förfaranden som rör barnet.

Arnér menar att här har vi mycket kvar att lära och ta med oss. Hela samhället och förskolan präglas av synsättet att vuxna lär barn. Hon hävdar också att traditionen i tillvaron är att vuxna lär barn vad som är rätt och fel, och följer inte barnen den vuxnes regler, kommer konsekvenserna till att bli skäll. Arnér menar att skäll kränker ett barn och leder oss ingenstans. Det pratas om ett reellt inflytande, med det menar man att barnen blir bemötta med respekt när det kommer med egna initiativ som de själva tycker är meningsfulla. Arnér poängterar här att detta inte betyder att barnen alltid ska få som de vill och alltid få svaret ja på sina frågor. Det är pedagogerna som ska lära barnen hur en demokrati fungerar, vilket betyder att ibland får man ja och ibland får man nej. Detta är något som vi alla måste acceptera. Det viktigaste är att barnet får uttrycka sin uppfattning och bli respekterad för den (Arnér, 2009)

Arnér och Tellgren (2006) skriver i sin bok hur de skiljer på barns perspektiv och barnperspektiv. Barns perspektiv är hur barnet själv ser på sin värld och omgivning med sina ögon. Med barnperspektiv menar man hur vuxna ser på barnets situation. För att vi som jobbar i förskolan skall kunna ge barn inflytande är det viktigt att de vuxna som finns runt omkring barnen möter barnet på dess nivå och försöker se barnets perspektiv. Arnér (2009) anser att det är viktigt att vi tar reda på barnets uppfattningar och upplevelser, hur barnet ser ur sin synvinkel. Ett bra sätt att reda på det är

att samtala med barn, vi kan då få möjligheter och kunskap om barnets perspektiv på den miljö som pedagogerna bygger upp.

Arnér och Tellgren (2006) har gjort en forskning bland sexåringar i förskoleklass. Där ges en klar och tydlig bild av hur barn ser på oss vuxna och sin omgivning. Barnen som deltog i undersökningen upplevde för det mesta att det är dem vuxna som bestämmer.

Inte bara när det kom till den pedagogiska verksamheten utan även i hemmet. Barnen tar för givet att det är de vuxna som ska bestämma och barnen ifrågasätter inte. Forskarna kan dra den slutsatsen i sina reflektioner efter att barnen i intervjuer och samtal bland annat berättat om de regler som vuxna sätter upp. Vuxna arbetar för någonting som barnet skall bli och inte var det befinner sig i nuläget. Att det synsättet finns anser man vara ett hinder för samspelet i det vardagliga. De små barnen upplevs ha mer tillåtande rammar men ju äldre barnet bli desto fastare bli ramarna för vad de får och inte får göra. Detta är något som forskningen visade.

Problemformulering

Jag är intresserad av vad pedagoger har för tankar om lärarens roll i lek och samling samt barns inflytande i lek och samling.

Metod

Under denna rubrik beskriver jag den ansats och de redskap som jag valt till min studie. Jag kommer redogöra för hur jag gått tillväga vid insamling av data och hur jag analyserat bearbetat densamma.

Metodval

Jag har valt att kombinera två olika datainsamlingsmetoder nämligen intervju och observation. Motivet är att få en rikare bild av vad som sker i förskolan

Urval

I min undersökning valde jag att besöka en förskola där barnen är 1-5 år. Jag hade först tänkt gjort min studie på endast en avdelning men efter att ha intervjuat en pedagog på den första avdelningen kom hon med förslag att jag skulle intervjua någon på en annan avdelning, det för att förhoppningsvis få lite annorlunda svar. Barnen på den första avdelningen var något yngre än dem på den andra avdelningen, det skiljde ca 1 år mellan barnen på avdelningarna.

Genomförande

Min studie genomfördes på en förskola i norrland under hösten 2010. Det hela började med att jag kontaktade min LLU:are i början av sista terminen för att dela med mig av mina idéer, och även för

att höra någon annans åsikter. Min LLU:are tyckte att det lät som en intressant studie och vi bestämde tillsammans att jag skulle göra mitt examensarbete om barns inflytande. Rektorn på förskolan tyckte också att det var ett bra val av arbete och bokade därför in mig på en föreläsning som handlade om barns inflytande av Elisabeth Arnér.

Jag bestämde mig först för att observera pedagogernas förhållningssätt för att få en tydligare bild av hur de jobbade med barns inflytande utifrån mina frågeställningar. Det blev sedan dags att utföra min första observation. Varken jag eller min LLU:are tänkte på att jag skulle ha meddelat föräldrarna och vårdnadshavare innan om vad jag skulle göra för slags studie och observation. Detta var något som jag kom att tänka på efter min första observation. Jag kom och tänka, - att se en vuxen människa sitta tyst i ett hörn och titta på barnen samt föra anteckningar utan att föräldrarna vet syftet, kan ju få dem att verkligen fundera. Jag skrev därför ett brev som skulle sättas upp synligt på förskolan (se bilaga 1).

Efter det första observations tillfälle intervjuade jag min första kandidat. Läraren har jobbat på förskolan under många år och har en stor passion för sitt yrke. Även här hade jag missat att tala om vad som gäller i en intervju. Anledningen var att allt flöt på så bra, och min kandidat var verkligen positivt inställd till intervjun så detta glömdes helt bort. Jag skrev istället ett brev som jag tog med till mitt andra tillfälle samma person, vilket jag kommer redogöra för lite längre fram i texten. I den första intervjun använde jag mig utav min mobiltelefon för att spela in svaren på frågorna. Jag hade skrivit ner frågorna på ett papper som jag tog med mig. Jag läste frågorna en efter en och hon fick tid på sig att svara.

I det stora hela blev intervjun mer som ett samtal eftersom jag ibland fick fråga vad hon menade med vissa svar. När jag kom hem lyssnade jag på den inspelade intervjun för att få klart för mig om det inspelade hördes tillräckligt bra på telefonen för att kunna användas till resultatet vilket det gjorde. Efter att ha lyssnat klart på intervjun kom jag på fler frågor som jag kände att jag vela ha svar på. Vi bokade därför in ett andra tillfälle.

Till det andra tillfället skickade jag frågorna så de kunde läsa igenom noga. Jag skrev också ett brev där jag förklarade vad som gällde i en intervju som jag tog med det till andra tillfället (se bilaga 2). När jag sedan träffade Sara berättade jag ännu en gång vad som gällde medan hon läsa brevet. Hon tyckte att det kändes bra att hon hade fått det brevet eftersom hon nu kände till sina rättigheter under en intervju. Sara hade valt att skriva ner frågorna på ett papper som vi sedan gick igenom fråga för fråga. Jag fick chans att stoppa Sara medan hon gick igenom frågorna om det var något som kändes otydligt för mig.

När vi Sedan var klar med intervjun frågade Sara mig om jag kände mig nöjd med svaren vilket jag gjorde. Det blev sedan en liten ändring i planering. Min tanke var att jag skulle intervjua en till förskollärare på samma avdelning men Sara och även de andra i samma arbetslag föreslog att jag skulle intervjua en lärare på någon utav de andra avdelningarna för att förhoppningsvis få lite annorlunda svar, eftersom det handlade om en avdelning och annat arbetslag.

Jag gick in på den andra avdelningen för att leta reda på den andre läraren som jag tänkt ställa mina frågor till, mitt val av nästa kandidat fick bli en ung tjej, näst intill nyexaminerad. Jag tänkte att det vore intressant och fråga henne som är relativt ny på avdelning. Kanske hade hon ett färskare tankesätt som skiljde sig mot den andres? Jag frågade henne om hon kunde tänka sig att ställa upp i min undersökning som handlade om barns inflytande. Det kunde hon tänka sig och hon tyckte att frågorna var intressanta. Just vid det tillfället hade hon inte tid att svara på frågorna utan hon kunde tänka sig att skicka frågorna till mig via mailen. Vi bestämde att hon skulle få två dagar på sig att svara på frågorna sedan skulle jag få tillbaka svaren. Innan vi skiljdes åt berättade jag för henne att hon inte behövde svara på alla frågor om det var någon fråga som kändes konstig för henne och att hennes svar skulle bli anonyma eftersom detta är ett forskningsarbete. Jag ska också till henne att om det var något som hon undrade över skulle hon inte fundera på att kontakta mig.

När jag sedan hade fått alla svar insåg jag att det var för lite och jag kände mig inte riktigt nöjd. Jag tog därför av nyfikenhet kontakt med en rektor för att få veta vad hon hade för uppfattning om barns inflytande. Även här skickades frågorna till mig på grund av tidsbrist. Efter detta bestämde jag mig för att ta kontakt med ännu en rektor just för att det vore intressant och se vad de båda skulle svara. Jag skickade henne mina frågor och fick redan efter en dag svar.

Resultat och analys

I detta avsnitt kommer jag att först redovisa observationerna som handlar om samlingen. Efter det har jag med svaren på de frågor jag ställt som är relevant för samlingen. När det kommer till leken har gjort precis likadant. Detta för att man tydligare ska se från handling till tanke. Jag avslutar sedan med en diskussion efter varje avsnitt.

Informanter

I min studie var det fyra vuxna som tog del av och svarade på mina frågor varav två av dessa var rektorer. Vid de två tillfällena jag observerade befann sig de flesta barnen på avdelning och hela arbetslaget som bestod av fyra vuxna.

Tillvägagångssätt

Jag har gjort observationer, en intervju och lämnat ut mina frågeställningar i pappersform och via mail, för att komma fram till mitt resultat i denna studie. Jag började med att kontakta avdelningen där min studie skulle göras, sedan kontaktade jag rektorn för att se om jag skulle få ett godkännande vilket jag fick. Rektorn tyckte att det var ett bra val av examensarbete vilket glädje mig. Jag lämnade ut information om min studie så det kunde sättas upp synligt för vårdnadshavare och personal på förskolan. Jag började med att observera. Jag kom tidigt på morgonen när barn och lärare hade samling. Jag smög in försiktigt för att inte störa och stjåla barnens uppmärksamhet ifrån samlingen. Jag satt mig ner på golvet med papper och penna och antecknade det som jag tyckte var intressant och lärorikt att ha med i min studie. Efter samlingens avslut var det många barn som kom fram till mig och frågade vad jag gjorde där hos dem. Jag svarade att jag var där för att titta hur dem hade det på avdelningen och att jag gjorde min läxa som jag hade med mig ifrån skolan. Jag kände en stund att detta skulle komma att bli svårt att genomföra eftersom barnen var så nyfikna utav sig, kanske skulle jag ha använt mig av en filmkamera? Då bestämde jag mig för att ignorera barnen och till slut struntade dem i mig också vilket gjorde det lättare för mig att fokusera på det som pågick på avdelningen.

När jag observerade satte jag mig en bit bort så att barn och vuxna knappt skulle märka av att jag faktiskt var där. Jag observerade endast en gång men var då där i några timmar. Jag använde mig utav ett skrivblock och en penna. Det var inget problem med att hinna skriva ner allting utan jag tycker att jag hann skriva ner det mesta, i allfall det som var mest väsentligt för studien. Jag har några gånger funderat över varför jag inte gjorde en videoobservation men har i efterhand kommit på att det förmodligen skulle ha blivit för mycket jobb för mig som ensam forskare. Hade vi varit två som gjort studien hade det varit enklare att dela upp arbetet oss i emellan. Man hade också då tillsammans haft turen att diskutera vilka observationer man tyckte var mest intressant för studien och som gav mest information.

Resultat

Observation: Samlingen

Klockan är ca 09.30 och det är samling på avdelningen. Några barn sa dagen innan att de vela mäta sig för att se hur långa de hade blivit. Pedagogerna som leder samlingen säger att de som vill får mäta sig i dag eftersom det var några utav barnen som velade göra det i går men tid räckte inte till.

Lite senare frågar pedagogerna vad de vill leka för något i samlingen, barnen får chans att berätta och komma med egna önskemål.

Ett barn i samlingen får välja en kompis att dela ut frukten med till de andra i samlingen.

Pedagogerna säger till barnen att de ska sitta ner på rumpan och äta sin frukt eftersom det finns de barn som vill gå i väg och äta någon annanstans. Inflytande? Är barns inflytande av betydelse här?

Intervju: lärarens roll i samlingen

Lärarens roll i samlingen är att inspirera barnen till nyfikenhet och till nytt lärande. Det är också viktigt att se till syftet med aktuella samlingens mål når fram. Ett mål under en samling kan till exempel vara att se till att alla barn som vill får möjlighet att vara gubben i lådan.

Lärarens roll i samlingen är att fånga upp barnens intressen och arbeta med dem. Självkänt också hålla en ledande roll, men ändå ge barnen utrymme att bestämma hur samlingen ska se ut.

Att se och lyssna till alla barnen. Att låta alla barn få lika stort talutrymme. Låta barnen få känna sig betydelsefulla, vara lyhörd för barnens tankar och idéer och ta dem på allvar.

Hjälpa barnen till att förverkliga sina tankar och idéer. Komma med idéer och förslag till aktiviteter som främjar barnens lärande och utveckling. Skapa en vikänsla tillsammans med barnen. Vara lyhörd på barnens behov.

Att vara lyhörd för barnen, att utmana dem i deras tankar och funderingar. Att erbjuda nya upplevelser, att lära ut sånger och lekar, att träna/lära språk och begrepp, att fantisera, att vara forskare tillsammans, att leda och att vara gott föredöme, att leka socialt samspel, att läsa sagor att prata sagor och berättelser, att möta barnen med respekt i deras frågeställningar. Listan kan bli lång. När är det samling egentligen? Klockan nio eller i alla möten med barnen under dagen?

Intervju: barns inflytande i samlingen

Man låter barnet delta med egna val som till exempel aktiviteter, sånger och lekar, diskussioner. Barnen formar samlingen själva med hjälp av sina egna idéer.

Barnen håller i samlingen, barnen får vara med och bestämma hur deras dag ska se ut och vi försöker så gott vi kan uppfylla deras önskningar men om det inte går att genomföra förklarar vi varför och berättar att vi kan göra det en annan dag.

Genom att lyssna in vad barnet har att säga och ta det på allvar. Ställa sådana frågor till barnen där de har möjlighet att påverka. Visa på att de dem önskat/önskar har genomförts/genomförs. Att de våra vara med och påverka samlingens innehåll.

Genom att vara lyhörd och respektera barnen, ge utrymme för barnens tankar och perspektiv.

Observation: Leken

Det är 11 barn och en pedagog som leker pomperipossa. Man väjer ut en som är pomperipossa som går omkring med en filt medan alla de andra kryper runt huller om buller på golvet. Man spelar musik som plötsligt stängs av och då trollar pomperipossa alla till stenar så att de måste krypa ihop på golvet och ligga helt stilla som en sten både i form och stillhet alltså och med huvudet neråt samt blunda. Den som är pomperipossa ska ha en trollstav och säga "simsalabim".

Sen smyger pomperipossa fram och lägger filten över någon kompis och därefter trollar hon tillbaka dem alla till barn igen (utom den som ligger under filten som måste fortsätta att ligga så en stund till) för nu ska alla gissa vem som ligger under filten, alla barnen skriker huller om buller ut namnet på de den tror ligger under filten och när barnet under filten hör sitt namn, tittar hon/han fram. Sen får det barnet vara pomperipossa nästa gång och så vidare.

I det här fallet var det en pedagog som var pomperipossa. Det är två barn som inte är med och deltar i leken. Då säger ett utav barnen: Jag vill vara med! Pedagogens bekräftar inte att hon har sett flickan även om så är fallet.

Efter en stund avbryter pedagogen leken för att leka något annat. Alla barn skriker rätt ut vad dem vill leka. Det kommer förslag på biltvätten och gubben i lådan. Det blir kaos och pedagogen säger: vi leker ingenting om ni ska skrika så där.

Det slutar med att pedagogen föreslår röstning för att dem ska kunna komma fram till bästa rättvisa lösning för alla. Pedagogens frågar först hur många det är som vill leka biltvätten, barnen räcker upp sina händer och pedagogen räknar 10 stycken. Sedan frågar hon vilka det är som vill leka gubben i lådan, det blir också 10 stycken. Pedagogens berättar för barnen att det är 10 barn som vill leka biltvätt och 10 barn som vill leka gubben i lådan, hon förklarar för barnen att det är lika många. Pedagogens kommer överens tillsammans med barnen att de leker båda lekarna eftersom det blev lika antal och det tycker barnen är en jätte bra idé.

Intervju: Lärarens roll i leken

Vi ska hjälpa barnen samspele i leken. Hitta lösningar i konflikter tillsammans med barnen och ge positivt stöd för att vidareutveckla leken med material och idéer. Det är också viktigt att man som pedagog är närvarande i leken.

För mig får barnen ha väldigt mycket inflytande över sin lek, de väljer ganska fritt vad de vill göra. De lekar som stoppas är om det är fara för dem eller någon annan. Om vi som lärare anser att leken är störande för de andra barnen kan man ge dem idéer om hur de kan göra en liknande lek. Barnens lekar blir också avbrutna vid till exempel måltider.

Att delta i leken på barnens villkor. Att stimulera leken så att den leder till utveckling och lärande. Vara vaksam på om leken blir destruktiv i stället för kreativ. Att skapa möjligheter för leken. Observera lekens struktur och innehåll.

Att vara medlekare, att se till att leken sker på rättvisa villkor för alla, att ge nya perspektiv och utmaningar, att ibland vara väldigt aktiv och ibland vara mycket passiv och finnas med i bakgrunden.

Intervju: Ett barn har inflytande över sin lek

När barnet kan samspele, kan ha inflytande över sin egen roll i leken. När de kan framföra sina idéer och få ett positivt bemötande av barn och pedagoger.

För mig får barnen ha väldigt mycket inflytande över sin lek, de väljer ganska fritt vad de vill göra. De lekar som stoppas är om det är fara för dem själva eller någon annan. Om vi som lärare anser att leken är störande för de andra barnen kan man ge dem idéer om hur de kan göra en liknande lek. Barnens lekar blir också avbrutna vid till exempel måltider.

När det kan leka med vem de vill och var de vill. Använder det material och inventarier som de vill i leken. När de får leka vilka lekar de vill och inte behöver avbryta för städning, mat mm. Spara lekmaterial såsom kottor och legobyggen till em. eller dagen efter.

Intervju: Innebörden av Barns inflytande

Respekt för det kompetenta barnet. Positivt bemötande där man tillsammans finner en lösning. Man lyssnar på barnet.

Barns inflytande för mig är att barnens intressen och idéer uppmärksammas och respekteras och genomförs när det är möjligt

Barn har rätt till att påverka sin dag efter förmåga. Det är viktigt att bra med barnen om vad inflytande/påverkan betyder. Inflytande är samma som att alltid få som man vill. Barn ska ha inflytande i saker som är på deras nivå inte det som vuxna ska bestämma över. På förskola ska barnen vara delaktiga i planering, utvärdering, inköp av material och inventarier, förskolans arbetsmiljö, innemiljön och utemiljön. Dem ska påverka och ta ansvar över hur deras dag blir på förskolan. Viktigt att pedagogerna lyssnar på barnen och inte bara på kollegorna.

Att få ha inflytande utifrån kompetens och behov. Ibland kan man ha mer inflytande och ibland mindre, precis som det är för vuxna ute i samhället. Inflytande är inte att alltid få som man vill, men att alltid ha möjlighet att få säga vad man tycker.

Diskussion

I min studie använde jag mig av dessa frågeställningar: Hur uppfattar pedagogen barns inflytande? Vad är lärarens roll i samlingen? Hur ger man ett barn inflytande i samlingen? Vad är lärarens roll i leken? När har ett barn inflytande över sin lek?

Pedagogerna uppfattar fenomenet barns inflytande som en viktig del i förskolan. Man skall ha respekt och våga lita på det kompetenta barnet. Barnet skall ges möjlighet till att påverka sin vardag i förskolan men detta innebär inte att barnet skall få bestämma allt utan det som är rimligt att genomföra. När det kommer till lärarens roll i samlingen menar man att det handlar om att inspirera barnen till nyfikenhet och till nytt lärande och att ta vara på deras fantasi och tankar. Att ge barnet inflytande över sin samling är att låta barnet bestämma det största innehållet i samlingen. Det ska till största del vara barnen som formar sin egen samling med sånger och idéer som det har för dagen. De vuxna ska mer vara ett stöd som i samlingen och använda sig av genomtänkta metoder för att träna den matematiska, språkliga och sociala inläringen hos barnet. När det kommer till vad läraren har för roll i leken anser pedagogerna att vi som vuxen i barnens lek skall hjälpa barnen att vidareutveckla leken samt komma med nya utmaningar i leken. Den vuxne ska även hjälpa barnen om de uppstår konflikter. Avslutningsvis har vi barnets inflytande i leken, pedagogerna menar på att barnet har inflytande över sin lek när de kan styra sin egen lek och att dem kan leka med vem dem vill och vart dem vill.

Under observationen av samlingen fick barnen utrymme till att vara med och planera sin samling och vara delaktig. Pedagogerna var mycket lyhörda och intresserade av barnens idéer och önskemål. Pedagogerna hade samlingen för barnens skull och inte bara för att det är något som måste göras eller är en vanesak i vardagen. Birgitta Davidsson (2000) har i sin rapport gjort en analys som tyder på att för lärarna själva betyder samlingen trygghet i det igenkända, den blir en gemensam tradition att luta sig mot, det känner sig alltså mer trygga i sin roll eftersom det är något som återkommer varje dag. En trygg lärare kan ge mer av sig själv och på så sätt skapa ett gott klimat för lärande och inflytande i samlingen.

Pedagogerna har en god uppfattning om deras roll i samlingen och om barnets inflytande i samlingen. De tycker alla att man ska låta barnen själva få forma samlingen och att man ska ta deras önskemål på allvar samt låta dem genomföras om möjlighet finns. Vidare vet man ju inte om det alltid blir så alla gånger är men det ätt strävansmål som de har vilket anses vara det viktigaste. Det finns också en klar och tydlig medvetenhet om vad deras roll som lärare är i samlingen. De menar att det är viktigt att man som lärare håller en ledande roll men att det är barnen som ska få mest inflytande till att forma sin egen samling. En fråga som kan vara bra att ställa sig när man bestämmer sig för att ha samling en dag; för vems skull har jag samlingen? Självklart ska svaret då bli barnen. Ibland kan det dock bli att man har samling för att det anses vara ett måste i förskolevardagen. Det är för barnens skull man ska ha samlingen och det är deras tankar och åsikter som är av betydelse. Arnér och Tellgren pratar om barns perspektiv och barnperspektivet. Barns perspektiv är hur de själva ser på sin omvärld medan barnperspektivet är mer hur vi ser på barnen. För att få reda på hur barn ser på saker och ting, till exempel deras inflytande i samlingen måste vi vuxna till att samtala med barnen för att vi ska kunna skapa oss en förståelse för vad barn tycker är roligt och vad de vill ha ut av sin samling. Kanske vill barnen något helt annat som vi vuxna helt missat för att vi tror att det som vi gör är det bästa för barnen? Man ser också i svaren att respekten för barnet är av stor vikt vilket ger barnen ett naturligt inflytande i samlingen.

leken skall vara grundläggande för barns utveckling och lärande (Tullgren, Charlotte, 2004). Detta är något som också stämmer överens med det svar jag har fått som handlar om leken. Förskollärarna hävdar att man som lärare har man som roll att vara närvarande i leken och kunna komma med idéer och lösningar om det är så att konflikter uppstår eller barnen kör fast i leken på något sätt. Även här talar man om att vara en närvarande pedagog. Att vara förskollärare innebär att ständigt vara närvarande och det omfattar alla situationer och aktiviteter. Självklart finns det saker som gör att man inte alltid kan vara närvarande. Det viktigaste är att man som lärare har den tanken som ett strävansmål att vara mer närvarande. De menar också att ett barn har inflytande över sin lek när barnet kan leka vad de vill och med vem de vill. Barnet har inflytande över sin lek när de kan samspela med andra. Samspelet med andra stimuleras i leken menar Löfdahl.

Avslutande diskussion och vidare forskning

Efter att ha läst igenom mitt resultat anser jag att studien har uppnått sitt syfte. Detta av de svar jag har fått på mina frågor samt observationerna som genomförts visar på att de förskollärare som deltagit i min studie har en god uppfattning om barns inflytande samt deras roll som lärare i lek och samling. Deras svar stämmer också bra överens med det som litteraturen påvisar. Det skulle vara intressant att forskare vidare i detta men att då prata med barnen vad dem tycker och tänker om lek och samling och deras möjlighet till att påverka i förskolan. Det är något som jag i efterhand kom på att jag skulle vilja göra men tiden räckte inte till.

Metoddiskussion

Jag ville ta reda på lite mer om förskollärarens roll samt uppfattningen om fenomenet barns inflytande i lek och samling. Först hade jag tänkt mig att endast använda mig utav intervjufrågor för att komma fram till mitt resultat men sedan efter att en lärare hade skrivit ner sina svar på ett papper tyckte jag att det var en bättre idé att göra så med mina andra kandidater också. För att få så mycket material som möjligt valde jag också att observera. Jag kände att det inte riktigt skulle ge mig det som jag var ute efter om jag endast ställde frågor. Jag var ju ute efter att själv få se vad lärarna hade för samspel med barnen när det kom till deras inflytande och även se hur de själva agerade i sin roll. Jag valde som jag berättat tidigare att rikta in mig på två dagliga aktiviteter så som lek och samling. Detta för att ha ett mer bestämt fokus. Jag använde mig av löpande protokoll när jag gjorde min observation vilket kan ha försämrat mitt resultat i studien. Hade jag använt mig av videoinspelning hade jag säkerligen fått ännu mer information om vad dessa lärare hade för bemötande gentemot barnen. Genom en videoinspelning hade jag förmodligen sett små detaljer som jag dessvärre kanske inte hann få med under mitt löpande protokoll. Jag anser ändå att mina observationer räckte för att jag skulle kunna få ett resultat. Jag fick även ta kontakt med fler förskollärare för att få svar på mina frågeställningar då jag ansåg att jag de frågor som jag ställt inte var tillräckligt. Det svar jag hade fått var för lite för att kunna få fram ett resultat som uppfyllde mitt syfte. Det skulle vara intressant att forskare vidare i detta men att då kanske prata med barnen vad dem tycker och tänker om lek och samling och deras möjlighet att få vara med och påverka i förskolan. Det är något som jag i efterhand kom på att jag skulle vilja göra men tiden räckte inte till.

Referenser

Arnér, Elisabeth (2009). *Barns inflytande i förskolan – en fråga om demokrati*. Lund: Studentlitteratur.

Arnér, Elisabeth & Tellgren, Britt. (2006). *Barns syn på vuxna – att komma nära barns perspektiv*.

Barn konventionen Artikel 11,12

Davidsson B. (2000). *Samlingen – en symbol för integration mellan förskola och grundskola*.

Rapport från Institutionen för pedagogik, Nr 8:2000. Högskolan i Borås.

Ehn, B. (1983). *Ska vi leka tiger? Daghemsliv ur kulturell synvinkel*. Stockholm:

Haglund, B. (2004). *Traditioner i möte. En kvalitativ studie av fritidspedagogers arbete med samlingar i skolan*. ACTA UNIVERSITATIS GOTHOBURGENSIS.

Hjort, M. (1996). *Barns tankar om lek: en undersökning av hur barn uppfattar leken i förskolan*

Johansson, E. & Pramling Samuelsson, I., (2007), "Att lära är nästan som att leka". *Lek och lärande i förskola och skola*. Stockholm: Liber AB.

Pramling Samuelsson, Ingrid & Asplund Carlsson, Maj. (2003) *Det lekande lärande barnet i en utvecklingspedagogisk teori*. Liber AB. Stockholm.

Karlsson, Rauni (2009). *Demokratiska värden i förskolebarns vardag*. Göteborgs Universitet.

Khilström, Sonja. (1998). *Förskollärare – om yrkets pedagogiska innehåll*. Lund: Studentlitteratur

Lpfö 98, *Läroplan för förskolan*. (1998) Stockholm: Utbildningsdepartementet.

Rubinstein Rich, Lena (1996). *Samling i förskolan*. Lund: Studentlitteratur

Simmons-Christenson, Gerda (1997). *Förskolepedagogikens historia*. Natur och kultur, Stockholm.

Sønstabø, E.C. (1978). *Samlingsstunden i barnehagen*. Universitetsförlaget.

Drammen: Trangen-Tryck.

Tullgren, Charlotte (2004). *DEN VÄLREGLERADE FRIHETEN, att konstruera det lekande barnet*.

Malmö högskola

<http://www.sweden.gov.se/sb/d/13300/nocache/true/a/148642/dictionary/true>

Bilagor

Bilaga 1

2010-09-20

Hej!

Det här är till dig förälder/vårdnadshavare som har barn på förskolan.

Jag heter Cecilia Nyström och är student. Jag går nu sista terminen på lärarprogrammet på högskolan i Gävle och skriver nu examensarbete i form av en c-uppsats. Jag kommer därför att synas på förskolan vid olika tillfällen för att observera pedagogernas förhållningssätt till barnen. Inget enskilt barn eller bestämd grupp kommer att observeras utan det är tillfället som avgör. Jag kommer inte att fotografera eller filma barnen. Det är pedagogernas förhållningssätt som kommer stå i fokus. Inget namn kommer att nämnas i observationerna, inte heller förskolans namn eller kommun.

Syftet med studien är att se vad pedagogerna har för uppfattning om barns inflytande när det kommer till samlingen och leken.

Kontakta gärna mig eller min handledare om du har frågor kring detta!

Vänliga hälsningar Cecilia

Mail: Plu07cnm@student.hig.se

Handledare: Monica Vikner Stafberg

Student vid: Högskolan i Gävle

Bilaga 2

Hej!

Du har fått chansen att vara med och medverka i min intervju som handlar om barns inflytande i förskolan. Undersökningen kommer att vara helt anonym, ingen kommer att kunna spåra varken förskola eller personal. Jag kommer att spela in intervjun på telefon, enbart för min egen skull. Och du kan när som helst avbryta intervjun om du skulle vilja. Undersökningen kommer endast att användas i forskningsändamål och om du vill får du gärna ta del av mitt examensarbete.

Mvh Cecilia Nyström

Mobiltelefon: 0768048097

Studerande vid: Högskolan i Gävle